

Autonomiset systeemit
Harjoitus 9, syksy 2010

1. Todista lause 3.4.

Ohje. Määritelmä 2.2, siinä $t_0 = 0$, eikä tarvitse välittää t_1 :stä, sillä kyse on autonomisesta systeemistä (aikatranslaatio). Arvio (2.5) lienee helppo, mutta stabiilisuuden osoittaminen on vaikeampaa - ja (2.5) yksin ei riitä. Siinä tarvitaan lausetta 1.3.

2. Olkoon $f(\mathbf{0}) = \mathbf{0}$ ja $V(x)$ systeemin (1.1) vahva Lyapunovin funktio alueessa $\Omega \ni \mathbf{0}$. Osoita että Ω ei sisällä muita kriittisiä pisteitä kuin $\mathbf{0}$:n.

3. Osoita autonomisen parin

$$\begin{aligned}\dot{x} &= y + x^3 \\ \dot{y} &= -x + y^3\end{aligned}$$

tasapainotila $\mathbf{0}$ epästabiiliksi.

Ohje. Yksinkertainen, mutta ehkä hieman yllättävä yrite.

4. Van der Pol'in yhtälö johtaa 1. kl. pariin

$$\begin{aligned}\dot{x} &= y \\ \dot{y} &= -x + e(y - x^2y),\end{aligned}$$

jossa $e \in \mathbf{R}$ on parametri. Parilla on tasapainotila $\mathbf{0}$. Oletetaan että $e < 0$.

(a) Tutkitaan funktiota $V(x, y) = x^2 + y^2$. Missä alueessa Ω se on heikko Lyapunovin funktio kyseiselle systeemille?

(b) Määrää $N = \{(x, y) \in \Omega \mid \dot{V}(x, y) = 0\}$.

(c) Osoita $\mathbf{0}$ asympotoottisesti stabiiliksi. Mitä voit sanoa alueesta Ψ ? Tässä asiassa ei odoteta mitään tyhjentävää vastausta.